Súd:	Okresný súd Trnava
Spisová značka:	8C/222/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2114225344
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Peter Pravda
ECLI:	ECLI:SK:OSTT:2024:2114225344.31

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudcom Mgr. Petrom Pravdom v právnej veci žalobcov: 1. K. F., R.. XX.XX.XXXX, T. D. O.. H. XXXX/XX, I., 2. K.. S. F., R.. XX.XX.XXXX, T. D. O.. H. XXXX/XX, I., 3. K. F., R.. XX.XX.XXXX, T. D. O.. H. XXXX/XX, I., všetci zast.: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 264 750, so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, proti žalovanému: Fakultná nemocnica Trnava, IČO: 00 610 381, so sídlom Ulica Andreja Žarnova 7507/11, Trnava, zast.: Advokátska kancelária SPÁL & Partners s.r.o., IČO: 54 252 601, so sídlom Kapitulská 454/12, Trnava, za účasti intervenienta: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, zast.: JUDr. Baltazár Mucska, IČO: 42 174 856, advokát so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 228.365,00 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia zastavuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 120.000,00 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 100.000,00 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 100.000,00 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

VI. Žalobcom v 1., 2. a 3. rade sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou súdu dňa 03.10.2014 domáhali zaplatenia sumy 5.855,00 eur žalobcovi v 1. rade titulom náhrady škody na zdraví, zaplatenia sumy 600.000,00 eur žalobcovi v 1. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy, zaplatenia sumy 200.000,00 eur žalobkyni v 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy, zaplatenia sumy 200.000,00 eur žalobcovi v 3. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy a priznania nároku na náhradu trov konania.

2. Podaním doručeným súdu dňa 06.10.2015 (čl. 95 spisu) žalobca v 1. rade rozšíril žalobu o zaplatenie sumy vo výške 68.670,00 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“).

3. Podaním doručeným súdu dňa 12.05.2017 (čl. 298 spisu) žalobca v 1. rade žiadal pripustiť zmenu žaloby v časti nároku titulom SSU na sumu 228.365,00 eur, pričom žalobu o zaplatenie sumy vo výške 5.855,00 eur titulom bolestného zobral späť.

4. O návrhu na zmenu žaloby súd rozhodol na pojednávaní dňa 23.11.2017, keď zmenu žaloby v časti uplatneného nároku na zaplatenie 228.365,00 eur titulom SSU pripustil. O späťvzatí žaloby o zaplatenie 5.855,00 eur titulom bolestného súd rozhodol v rozsudku tunajšieho súdu č.k. 8C/222/2014-486 zo dňa 09.10.2018.

5. Predmet konania tak predstavuje nárok žalobcu v 1. rade na zaplatenie sumy 228.365,00 eur titulom SSU a sumy 600.000,00 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, nárok žalobkyne v 2. rade na zaplatenie 200.000,00 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a nárok žalobcu v 3. rade na zaplatenie 200.000,00 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

6. Žalobu odôvodnili tým, že v prípade žalobkyne v 2. rade sa jednalo o v poradí druhé tehotenstvo, prvé dieťa potratila, preto v prípade druhého tehotenstva išlo o tehotenstvo rizikové. Tehotenstvo bolo bezproblémové. Dňa 03.10.2012 od presne nezisteného času do 17:05 hod. na gynekologicko-pôrodníckej klinike žalovaného, počas hospitalizácie žalobkyne v 2. rade z dôvodu pôrodu, doposiaľ nezistený páchateľ ako zdravotnícky pracovník za presne neustálených okolností, počas pôrodu presne nezisteným konaním a nedostatočným monitorovaním plodu ohľadom diagnosticky možného ohrozenia plodu hypoxiou, spôsobil u žalobcu v 1. rade ťažkú ujmu na zdraví s trvalým poškodením zdravia, pričom mu doteraz diagnostikovali poruchu zrakovej a sluchovej percepcie, kogenitálny, laryngeálny stridor, adenoidné vegetácie I. st., stav po závažnej perrinatálnej lézii, symptomatické infaltilné spazmy. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie všeobecnej kriminality v Trnave ČVS: V.-XXXX/X-V.-XXXX T. bolo začaté trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona. Podľa protokolu č.220/013 z 14.05.2013 o vykonanom dohľade, Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trnava, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalobkyni v 2. rade dňa 03.10.2012 nebolo zabezpečené adekvátne monitorovanie stavu plodu počas prvej doby pôrodnej, a tým nebola včas diagnostikovaná intrauterinná hypoxia, pričom úrad výkonom dohľadu na mieste zistil porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti. Žalobcovi v 1. rade v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením právnych predpisov zamestnancami žalovaného vznikla škoda na zdraví, pričom SSU bolo obodované na 12520 bodov, čo pri hodnote bodu 18,24 eur predstavuje 228.365,00 eur. Konaním, resp. opomenutím, vyššie uvedeným, prišlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov v 1. až 3. rade a to práva na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnostnej povahy podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Žalobca v 1. rade v dôsledku tohto zásahu sa už od narodenia nemôže uplatniť spoločensky, kultúrne ani rodine. Je absolútne závislý na pomoci ostatných a jeho prognóza nie je priaznivá, nie je schopný sociálneho kontaktu, trpí obojstrannou hluchotou a slepotou, nemôže hovoriť. Trpí a v priebehu života bude trpieť mnohými ďalšími ochoreniami a bude sa podrobovať celoživotnej liečbe s nepriaznivou prognózou. Jeho ďalší a v podstate celý život bude v dôsledku takéhoto neoprávneného zásahu strastiplný, bude prežívať striedavo väčšie, či menšie utrpenie a bolesti a zdravotné komplikácie. Nie je schopný vyjadriť svoje pocity či bolesť, ktorá je jeho okoliu skrytá. Nikdy nespozná normálny život, pravdepodobne nikdy nezažije citové puto s iným človekom a nespozná lásku svojich rodičov. Jeho život je obmedzený na základné životné funkcie, utrpenie a pomoc druhých. Žalobcovia v 2. a 3. rade ako rodičia žalobcu v 1. rade od prvého dňa - pôrodu prežívali nekonečný strach, úzkosť, zmätenosť, beznádej, žiaľ, nevedeli a dosiaľ nevedia čo ich čaká, čo bude. Dva dni po pôrode ich syn znova upadol do kómy, teda o to väčší strach a žiaľ prežívali každý deň, nakoľko nevedeli či to vôbec prežije. Žalobkyňa v 2. rade musela odísť z nemocnice domov, lebo to znášala veľmi ťažko, staral sa o ňu partner. Nasledovali dni plaču, zúfalstva, obviňovania sa navzájom, zosypala sa celá rodina. Behom niekoľkých minút sa im zmenil od základov celý život, rozplynuli sa ich sny, plány, radosť. Všetko sa zmenilo na plač a zúfalstvo. Za svojím synom chodili každý deň do nemocnice, žalobca v 3. rade si musel zobrať dovolenku aby sa staral o žalobkyňu v 2. rade, avšak aj on sám sa s tým nedokázal vyrovnať. Potom nasledovali nemocnice, vyšetrenia, samé zlé správy a prognózy. Po vyše mesiaci sa dostali z nemocníc domov, kde sa začal skutočný život, realita. Nikto ich na nič nepripravil, nikto im nepomohol, neporadil, všetko sa museli naučiť robiť sami. Odsávať, kŕmiť cez PEG, rozpoznať synov nepokoj, nakoľko neplače, nemá mimiku, prosté úplne všetko. Celá rodina sa utápala v žiali, ich debaty sa zameriavajú iba na syna, ako mu pomôcť, čo ešte urobiť, čo bude, čo

malo a mohlo byť. Začal sa kolobeh návštev lekárov, nemocníc, terapií a tak stále dokola. Pridružila sa epilepsia najhoršej formy, teda rozpoznávali a značili záchvaty, nastavovali ich syna na liečbu, čiže znova nemocnice, doktori. Všetko si zisťujú sami, sami si uhrádzajú náklady, vybavujú všetko potrebné. Poznačilo to celú rodinu, okrem syna sa v podstate nemajú o čom baviť, ich rodiny vzťah sa točí iba okolo lekárov, nemajú žiadny život, žiadne spoločné ani spoločenské kontakty. Nie sú a nebudú ako normálna rodina s dieťaťom. Prispôsobujú všetok svoj čas svojmu synovi, nakoľko jeho stav im nedovoľuje si robiť vlastný program. Nevedia syna nechať so starou mamou, dedkom, lebo sa o neho vzhľadom na jeho závažný stav nedokáže nikto postarať. Ich dovolenkou sú rehabilitácie, nemocnice, darčekmi pre syna sú stimulačné rehabilitačné a kompenzačné pomôcky. Žalobkyňa v 2. rade ako matka, žena nemá žiadny voľný čas pre seba aspoň chvíľu, jej syn vyžaduje 24 hodinovú starostlivosť a nikto ju nevie plnohodnotne zastúpiť, teda nepozná život bežnej matky. Jej kariéra v policajnom zbore SR je minulosťou. Partnerský život sa zmenil na témy typu kam skôr, k akému doktorovi či terapiu pôjdu. Žalobca v 3. rade ako otec sa nemôže pohrať so synom, zobrať ho na bicykel, na pieskovisko, kúpalisko, prosté nikde. Iba sa každý deň boja čo bude, čo ich čaká, ako to bude ďalej, ako to zvládnu ďalej psychicky, fyzicky a finančné. Sociálny systém zlyháva, musia si sami zháňať financie nakoľko si všetko hradia z vlastného a úspory sa minuli, všetko čo je špeciálne a čo ich syn potrebuje, je aj špeciálne predražené. Sú finančné na dne, snažia sa využívať a žiadať podporu občianskych združení na kúpu pomôcok pre svojho syna. Nikto nevie pochopiť a tiež sa nevie vžiť do ich situácie, do ich životov. Napriek tomu svojho syna neskutočne milujú a pokiaľ budú schopní urobia pre neho všetko možné. Vzniknuté následky sú neodstrániteľné, sú trvalej povahy a môžu byť len do istej miery zmiernené, nikdy nie odstránené. Pri výške uplatneného nároku žalobcu v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzali z rozhodnutí v ČR, kde v obdobnej veci za nepodarený pôrod bola priznaná čiastka 30.000.000 Kč.

7. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Žalobkyni v 2. rade bola poskytovaná ambulantná zdravotná starostlivosť u K.. N., ktorý ju v 36. týždni tehotnosti z dôvodu podbruška a tonizácií maternice, kedy jej hrozil predčasný pôrod, odoslal na hospitalizáciu na gynekologicko-pôrodnícku kliniku žalovaného. Počas tejto hospitalizácie sa jej stav rýchlo upravil, pričom až do pôrodu navštevovala ambulanciu rizikovej gravidity žalovaného. V tejto ambulancii bol sledovaný krvný tlak, moč, vaginálnym vyšetrením nález na rodidlách, boli urobené ultrazvukové a kardiotokografické vyšetrenia. Žalobkyňu v 2. rade v tejto ambulancii sledovali lekári K.. S. Š.T. a K.. X. A.. Z uvedeného má žalovaný za to, že zo strany lekárov ambulancie rizikovej gravidity žalovaného bola poskytovaná zdravotná starostlivosť v potrebnom rozsahu, správne, bez pochybenia, lege artis. Za správny postup považuje použitie forcepsu v II. dobe pôrodnej, kedy už ošetrujúci personál vedel o tiesni plodu a žalobkyňa v 2. rade nedostatočne tlačila, preto bolo potrebné pôrod v najkratšom čase ukončiť. Poškodenie zdravia žalobcu v 1. rade nebolo dôsledkom použitia forcepsu. Ku koncu I. doby pôrodnej a počas II. doby pôrodnej bola zachytená krátkodobá, niekoľkominútová alterácia oziev plodu, ktorá nemôže byť príčinou poškodenia plodu, keďže z takejto hypoxie sa dokáže novorodenec po pôrode veľmi rýchlo spamätať a nezanechá na jeho zdravotnom stave žiadne následky. Má za to, že poškodenie zdravia žalobcu v 1. rade s určitosťou hraničiacou s istotou nie je v príčinnej súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti pred pôrodom, keďže táto bola žalobkyni v 2. rade poskytovaná lege artis. Žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu v 1. rade na náhradu SSU. Nárok žalobcu v 1. rade na SSU vo výške 68.670,00 eur bol uplatnený dňa 06.10.2015, teda po uplynutí 2 ročnej premlčacej doby od ustálenia zdravotného stavu žalobcu v 1. rade, od ktorého bolo možné ohodnotiť rozsah poškodenia zdravia žalobcu v 1. rade a to bez toho, aby bol žalobcami dodaný posudok, z ktorého uvedenú výšku odvodzujú. Za nesprávnu považoval hodnotu bodu, keď žalobca v 1. rade vychádzal z hodnoty, ako keby mu nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia vznikol v roku 2017. Správne sa mala použiť hodnota bodu podľa roku, v ktorom došlo k ustáleniu zdravotného stavu poškodeného, k čomu došlo dňa 07.05.2013, kedy bol žalobca v 1. rade prepustený z Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou Bratislava. Výšku uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy považuje za neprimerane vysokú. Poukázal na rozhodovaciu prax pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy v prípade smrti rodinného príslušníka, pričom poukázal aj na potrebu rozlišovania medzi ujmou spôsobenou nedbanlivostne a úmyselne, ako aj rozdiel medzi nedbalosťou vedomou a nevedomou.

8. Intervenient na starne žalovaného žiadal žalobu zamietnuť. Má za to, že poškodenie zdravia žalobcu v 1. rade nie je dôsledkom pochybenia zdravotníckych pracovníkov. Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou bolo konštatované pochybenie pri zabezpečovaní adekvátneho monitoringu stavu plodu počas I. doby pôrodnej, čím nebola včas diagnostikovaná intrauterinná hypoxia. Nedostatočné monitorovanie plodu nespôsobilo a nemohlo spôsobiť poškodenie zdravia žalobcu v 1. rade. Medzi

poškodením zdravia žalobcu v 1. rade a konaním, resp. opomenutím konania žalovaného absentuje príčinná súvislosť. Z uvedených dôvodov nemohlo dôjsť k vzniku nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy. Nepoprel, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, najmä práva na rodinný život, avšak nebola preukázaná zodpovednosť žalovaného za tento zásah (čl. 241 spisu). Rozhodnutie pôrodníka ukončiť pôrod per forcipem považuje za správne, pre plod najmenej zaťažujúce. Postup zamestnancov žalovaného považuje za postup lege artis. Odôvodnenie vzniku nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy považuje za nedostatočné a zmätočné. Výšku uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy považuje za neprimerane vysokú, tento názor však bližšie nevysvetlil. Vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku na náhradu škody na zdraví žalobcu v 1. rade, keď dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 03.10.2012, resp. spravidla po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví. Premlčacia doba preto uplynula najneskôr dňa 03.10.2015. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR 426/2014 z 13.08.2014, kde bolo konštatované, že ujma na zdraví fyzickej osoby je pokrytá nárokom na SSU, preto je vylúčená náhrada podľa ustanovení o ochrane osobnosti.

9. Na pojednávaní dňa 16.09.2024 žalobca v 1. rade zobral späť žalobu v časti o zaplatenie sumy 228.365,00 eur titulom SSU. Čiastočné späťvzatie žaloby odôvodnil tým, že po podaní žaloby došlo k zániku predmetného nároku splnením. Dňa 12.02.2020 žalovaný zaplatil sumu 500,00 eur, dňa 17.02.2020 intervenient zaplatil 170.898,75 eur a dňa 25.02.2020 sumu 56.966,25 eur. Z jeho strany nie je možné žalovať určenie práva, pretože toto právo už zaniklo a aj o určení práva je možné rozhodovať iba vtedy, ak je dané ku dňu vyhlásenia rozsudku. Pokiaľ by išlo o určenie právnej skutočnosti, tak takéto určenie nevyplýva z právneho predpisu. Svoje späťvzatie doplnil písomne a uviedol, že vážne dôvody nesúhlasu so späťvzatím žaloby môžu byť dané iba v prípade, ak má súd možnosť vydať navrhovaný výrok rozhodnutia, t.j. meritórne žalobu posúdiť a meritórne o nej rozhodnúť. Žalovanému nemožno opätovne deklaratórnym rozhodnutím uložiť povinnosť na plnenie dlhu, ktorý v čase vyhlásenia rozhodnutia neexistuje v dôsledku zániku. V danom prípade nie je možné aby súd uplatnený nárok na SSU žalobcu v 1. rade preskúmal a rozhodol o ňom. Ak by súd vo veci konal a žalobu by zamietol z dôvodu zániku práva, neznamenalo by to, že právo žalobcu nebolo dané. Poukázal na uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 16Ek/284/2020 zo dňa 14.08.2020, z ktorého vyplýva, že žalovaný svoj návrh na zastavenie exekúcie odôvodnil tým, že povinný ešte pred začatím exekúcie dňa 20.02.2020 dobrovoľne uhradil oprávnenému na účet jeho právneho zástupcu sumu istiny, v dôsledku čoho došlo k zániku vymáhaného nároku.

10. Žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby nesúhlasil. Nesúhlas odôvodnil tým, že plnené bolo na základe právoplatného exekučného titulu v podobe rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019, proti ktorému žalovaný a ani intervenient nemali možnosť uplatniť riadny opravný prostriedok, ktorý by žalovanému poskytol právnu ochranu v podobe odkladu vykonateľnosti rozhodnutia v podobe exekúcie. Žalobca v 1. rade sa domáhal od žalovaného zaplatenia priznanej sumy v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16Ek/284/2020, čo potvrdzuje nedobrovoľnosť plnenia žalovaného a intervenienta. Ak žalobca v 1. rade berie žalobu čiastočne späť, tak výlučne z vlastnej vôle, pretože o jeho hmotnoprávneho nároku nebolo príslušným všeobecným súdom rozhodnuté, pričom predmetný nárok je medzi sporovými stranami naďalej sporný. Dodal tiež, že predmet sporu, ktorý bol zo strany žalobcu v 1. rade vzatý späť, je skutkovo a právne spätý s obsahom vykonaného dokazovania ku všetkým žalobným nárokom a nové skutkové zistenia by mohli modifikovať ako predmetný žalobný nárok, tak aj ostatné odlíšiteľné nároky v tomto konaní, ako aj iné vzájomné nároky žalovaného a žalobcov. Zastavenie konania v späťvzatej časti spôsobí nespárovateľnosť nedobrovoľného plnenia s konkrétnym žalobným nárokom, čím sa naruší procesná rovnováha medzi stranami sporu v prospech žalobcov, ktorí by inak boli povinní znášať dôkazné bremeno hmotnoprávneho nároku uplatneného v žalobe. Vzniknutá situácia vytvára na strane žalovaného voči žalobcom ako aj voči intervenientovi právnu neistotu, ktorú je možné prekonať výlučne pokračovaním v konaní. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/81/2010 zo dňa 29.04.2011, sp. zn. 3Cdo/8/2013 zo dňa 27.03.2014, sp. zn. 6Obo/222/1996 zo dňa 31.10.1996, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 11/2013 zo dňa 16.01.2013 a rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS a 3065/2011 zo dňa 18.04.2012.

11. Intervenient s čiastočným späťvzatím žaloby nesúhlasil, stotožnil sa s vyjadrením žalovaného. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/136/2010 zo dňa 22.09.2010, sp. zn. 5M Cdo/17/2009, sp. zn. 9Cdo/85/2013, sp. zn. 8Cdo/30/2017 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn.

II. ÚS 18/2016, v zmysle ktorých je v konaní potrebné zaoberať sa tou skutočnosťou, či právny dôvod plnenia spočíva na reálne existujúcom hmotnoprávnou základe.

12. V konaní nebolo sporné, že:
· žalobca v 1. rade je dieťaťom žalobcov v 2. a 3. rade,
· v prípade žalobcu v 1. rade sa u žalobkyne v 2. rade jednalo o v poradí druhé tehotenstvo, ktoré bolo bezproblémové, zo strany lekárov ambulancie rizikovej gravidity žalovaného bola poskytovaná zdravotná starostlivosť lege artis,
· žalobkyňa v 2. rade bola 03.10.2012 prijatá na gynekologicko-pôrodníckej klinike žalovaného z dôvodu pôrodnosti,
· ohľadom diagnosticky možného ohrozenia plodu hypoxiou žalovaný nedostatočne monitoroval žalobcu v 1. rade,
· žalobca v 1. rade v dôsledku hypoxie utrpel ťažkú ujmu na zdraví s trvalým poškodením zdravia, konkrétne poruchu zrakovej a sluchovej percepcie, kogenitálny, laryngeálny stridor, adenoidné vegetácie I. st., stav po závažnej perrinatálnej lézii, symptomatické infaltilné spazmy,
· rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019 bol žalobcovi v 1. rade priznaný nárok na zaplatenie sumy 228.365 eur titulom SSU,
· uznesením Najvyššieho súdu SR č.k. 2Cdo/232/2020 zo dňa 29.06.2022 bol rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019 zrušený z dôvodu, že Krajský súd v Trnave určil okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu v 1. rade bez nariadenia pojednávania a vykonania dokazovania. K zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu došlo teda z procesných dôvodov,
· žalovaný dňa 12.02.2020 na účet PZ žalobcov uhradil sumu vo výške 500,00 eur,
· intervenient dňa 17.02.2020 na účet PZ žalobcov uhradil sumu vo výške 170.898,75 eur,
· intervenient dňa 25.02.2020 na účet PZ žalobcov uhradil sumu vo výške 56.966,25 eur,
· rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 9T/46/2017 zo dňa 27.01.2022 bola K.. S. Š. uznaná vinnou za to, že dňa 03.10.2012 v čase od 13:05 hod. do 16:50 hod. v Trnave ako zodpovedná zdravotnícka pracovníčka žalovaného počas hospitalizácie žalobkyne v 2. rade, nezabezpečila dostatočné monitorovanie plodu v priebehu prvej doby pôrodnej s ohľadom na diagnostiku možného ohrozenia plodu, v dôsledku čoho nebola včas zachytená laterácia oziev v I. dobe pôrodnej ako prejav intrauterinnej hypoxie plodu, čím svojou nečinnosťou spôsobila u žalobcu v 1. rade stav po závažnej pre a perinatálnej cerebrálnej lézii, hypoxicko -ischemickú encefalopatiu, symptomatické infantilné spazmy tzv. Whestov syndróm, poruchu zrakovej a sluchovej percepcie, stav po zakrvácaní do pravej nadobličky, kongenitálny laryngeálny stridor, adenoické vegetácie I. stupňa, perkutánnu gastrostómiu, pričom jej nesprávny postup spôsobil u žalobcu v 1. rade v dôsledku poškodenia mozgu hypoxiou trvalé poškodenie zdravia - závažné postihnutie v oblasti rozumových, pohybový a sexuálnych funkcií, komunikácie a vnímania, teda inému z nedbanlivosti spôsobila ťažkú ujmu na zdraví a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej jej zo zamestnania a na chránenej osobe - dieťati, čím spáchala prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, a bolo upustené od uloženia súhrnného trestu, pretože úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, výkon ktorého bol podmienečne odložený pri určení skúšobnej doby v trvaní 36 mesiacov, uložený jej rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/85/2013 zo dňa 29.04.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/142/2019 zo dňa 29.06.2021, na ochranu záujmov spoločnosti a jej nápravu, považoval za dostatočný,
·. K.. S. Š.R. bola rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 6T/85/2013 zo dňa 29.04.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/142/2019 zo dňa 29.06.2021 uznaná vinnou z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, a prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo jej bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon bol podmienečne odložený za súčasného určenia skúšobnej doby v trvaní 36 mesiacov. Skutok, ktorý bol predmetom trestného konania sa stal v období november až december 2009,

13. Skutkovo spornou vo veci bola príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a vzniknutou škodou na zdraví žalobcu v 1. rade, okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu v 1. rade a výška uplatnených nárokov.

14. Súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zistenie v konaní sporných skutkových tvrdení, a to: Znaleckým posudkom č. XXX/XXXX zo dňa 07.10.2014 (čl. 137 spisu), Komplexným posudkom ÚPSVaR č. Z.-XX zo dňa 16.09.2015 (čl. 106 spisu), Znaleckým posudkom č. XXX/XXXX zo dňa

03.04.2017 (čl. 246 spisu), Znaleckým posudkom č. XXX/XXXX zo dňa 17.08.2018 (čl. 411 spisu), Dohodou o vysporiadaní nárokov na náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy zo dňa 23.09.2015 (čl. 799 spisu), z ktorých zistil:

15. Súčasťou poskytnutej zdravotnej dokumentácie nebol kardiotokografický (CTG) záznam, ktorý bol podľa záznamu o priebehu pôrodu zaznamenaný počas I. doby pôrodnej dňa 03.10.2012 od 12:38 hod. do 13:05 hod. (preto nemohol byť hodnotený znaleckou organizáciou). Správny postup je hodnotenie CTG záznamu už počas jeho realizácie a popísať ho hneď po realizácií, nie až s odstupom času, keďže sa tým úplne stráca zmysel a odborný význam daného vyšetrenia. CTG záznam bol hodnotený K.. Š. po takmer dvoch hodinách o 14:57 hod. ako reaktívny, bez známok ohrozenia plodu, ÚDZS zhodnotil CTG záznam ako nereaktívny, preto hodnotenie CTG záznamu posudzovateľom ÚDZS sa nezhoduje s hodnotením K.. Š.. Ďalší CTG záznam sa robil až na konci I. doby pôrodnej v čase o 16:50 hod. Tento ďalší CTG záznam bol krátky, nemožno však z neho zistiť, kedy vznikla alterácia oziev plodu, či to bolo v momente spustenia monitoru, alebo monitor zaznamenával stav, ktorý už trval dlhšie. K intrauterinnej hypoxii plodu došlo niekedy v dobe medzi 13:05 hod. a 16:50 hod. Z uvedeného dôvodu bolo monitorovanie stavu plodu nedostatočné, teda non lege artis. K zaznamenávaniu oziev v I. dobe pôrodnej dochádzalo nezvyčajne zriedkavo. Hypoxiu plodu bolo možné odhaliť včas. Ak by sa vykonal CTG záznam po odtoku plodovej vody a potom ešte opakovane v I. dobe pôrodnej, s vysokou pravdepodobnosťou by sa boli odhalili známky hroziacej intrauterinnej hypoxie. Žalovaný v období 03.10.2012 disponoval všetkými prostriedkami, ktoré mu umožňovali správne poskytovať zdravotnú starostlivosť pri pôrode. Disponoval prístrojom na CTG monitorovanie plodu, ako aj kvalifikovaným zdravotným personálom. Žalovaný mal teda možnosť správnym poskytovaním zdravotnej starostlivosti včas zachytiť hypoxiu plodu a predísť dlhodobej hypoxii plodu, a tým postnatálnemu poškodeniu plodu. Zdravotný stav žalobcu v I. rade po pôrode nebol dôsledkom použitia forcepsu, ale mohol byť dôsledkom buď intrauterínne vzniknutých poškodení mozgu v priebehu tehotnosti, alebo dlhšie trvajúcej, nepoznanej hypoxie v priebehu I. doby pôrodnej. Hypoxicko-ischemická encefalopatia je klinicko-patologická jednotka, ktorá vzniká v dôsledku difúzneho hypoxicko-ischemického postihnutia centrálneho nervového systému u donoseného novorodenca. Najčastejšou príčinou je prenatálna asfyxia (dusenie sa). Asi 80% deti s ťažkou Hypoxicko-ischemickou encefalopatiou, ktoré prežili, majú závažné komplikácie, medzi ktoré patria predovšetkým detská mozgová obrna, psychomotorická retardácia, hluchota, slepota, epilepsia. Žalobca v 1. rade bol po narodení ťažko pridusený, s prejavom ťažkej metabolickej acidózy vo vnútornom prostredí bezprostredne po narodení. Bola nutná resuscitácia, v ďalšom priebehu javil známky závažného hypoxicko-ischemického poškodenia, ktoré vniklo v období okolo pôrodu. Poškodenie zdravia žalobcu v 1. rade s určitosťou hraničiacou s istotou nie je v príčinnej súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti pred pôrodom. V čase vyhovenia znaleckého posudku č. XXX/XXXX zo dňa 07.10.2014 nebolo možné ustáliť následky poškodenia zdravia žalobcu v 1. rade.

16. Lekárskym posudkom bolo sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu v 1. rade obodované na 12520 bodov nasledovne:
· položka 253 - hlboká duševná zaostalosť, poúrazová epilepsia - 3120 bodov,
· položka 297b - strata reči centrálneho pôvodu - 2000 bodov,
· položka 303 - píšťala pažeráka - 600 bodov,
· položka 307 - strata pohyblivosti všetkých končatín - 5200 bodov,
· položka 321a - strata sexuálnych funkcií - 1600 bodov.

17. Miera funkčnej poruchy u žalobcu v 1. rade je 90%. Je odkázaný na diétne stravovanie mixovanou stravou cez PEG, má inkontinenciu III. stupňa, je slepý a hluchý, má ťažko narušenú mobilitu, je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

18. Z Dohody o vysporiadaní nárokov na náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy zo dňa 23.09.2015 súd zistil, že žalovaný na strane jednej a maloletý O. J. a jeho rodičia na strane druhej sa dohodli, že žalovaný zaplatí maloletému O. J. titulom SSU sumu 287.868,00 eur, jeho matke titulom nemajetkovej ujmy za zásah do jej osobnostných práv sumu 90.000,00 eur a jeho otcovi titulom nemajetkovej ujmy za zásah do jeho osobnostných práv sumu 90.000,00 eur. V danom prípade sa jednalo o nároky, keď žalovaný prostredníctvom svojich zamestnancov nesprávne poskytol zdravotnú starostlivosť v súvislosti s pôrodom a narodením maloletého O. J..

19. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

20. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

21. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

22. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

23. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

24. Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

25. Podľa § 420 ods. 3 OZ, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

26. Podľa § 442 ods. 1 OZ, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

27. Podľa § 444 OZ, pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

28. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., tento zákon upravuje podmienky priznania a poskytovania náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

29. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z., sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

30. Podľa § 2 ods. 3 písm. a) až c) zákona č. 437/2004 Z.z.. na účely tohto zákona
a) poškodenie na zdraví je poškodenie zdravia spôsobené úrazom, chorobou z povolania alebo iným poškodením na zdraví,
b) poškodený je osoba, ktorá utrpela poškodenie na zdraví,
c) poskytovateľ náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „poskytovateľ náhrady“) je osoba, ktorá je povinná poskytnúť náhradu podľa osobitných predpisov,1)

31. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

32. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

33. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

34. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z., výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

35. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z., poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného.

36. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., ak sa poškodenému už poskytla náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a vzniklo také zhoršenie následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení následkov nepredpokladal, poškodený má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške ustanovenej v § 10 ods. 7.

37. Podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

38. Podľa § 10 ods. 7 zákona č. 437/2004 Z.z., pri hodnotení následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia nepredpokladal, hodnotenie sa vykoná novým lekárskym posudkom; v lekárskom posudku sa z bodového hodnotenia, ktoré zodpovedá zdravotnému stavu poškodeného po zhoršení následkov, odpočíta bodové hodnotenie určené pôvodne vydaným lekárskym posudkom.

39. Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

40. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z., zdravotná starostlivosť je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby (ďalej len „osoba“), zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja budúcich generácií; zdravotná starostlivosť zahŕňa prevenciu, dispenzarizáciu, diagnostiku, liečbu, biomedicínsky výskum, ošetrovateľskú starostlivosť a pôrodnú asistenciu.

41. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z., zdravotnú starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti poskytuje poskytovateľ a zdravotnícki pracovníci za podmienok ustanovených osobitným predpisom.4) Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti a v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti je služba vo všeobecnom hospodárskom záujme.

42. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

43. Podľa § 4 ods. 5 zákona č. 576/2004 Z.z., neoddeliteľnou súčasťou poskytovania zdravotnej starostlivosti je vedenie zdravotnej dokumentácie (§ 2 ods. 6).

44. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z., vedenie zdravotnej dokumentácie je získavanie, zhromažďovanie a zaznamenávanie údajov podľa odseku 2.

45. Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 576/2004 Z.z., zdravotná dokumentácia obsahuje
a) osobné údaje osoby, ktorej sa poskytuje zdravotná starostlivosť, v rozsahu nevyhnutnom na jej identifikáciu a zistenie anamnézy,
b) údaje o poučení a informovanom súhlase (§ 6),
c) údaje o chorobe osoby, o priebehu a výsledkoch vyšetrení, liečby a ďalších významných okolnostiach súvisiacich so zdravotným stavom osoby a s postupom pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
d) údaje o rozsahu poskytnutej zdravotnej starostlivosti,
e) údaje o službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,

f) údaje o dočasnej práceneschopnosti pre chorobu a úraz a skutočnosti dôležité na posúdenie zdravotnej spôsobilosti na výkon práce,
g) epidemiologicky závažné skutočnosti,
h) identifikačné údaje príslušnej zdravotnej poisťovne,
i) identifikačné údaje poskytovateľa.

46. Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., zdravotnú dokumentáciu vedie ako celok všeobecný lekár. Iný ošetrujúci zdravotnícky pracovník vedie zdravotnú dokumentáciu v rozsahu ním poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

47. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z., za zabezpečenie zdravotnej dokumentácie zodpovedá poskytovateľ. Poskytovateľ je povinný ukladať a ochraňovať zdravotnú dokumentáciu tak, aby nedošlo k jej poškodeniu, strate, zničeniu alebo k zneužitiu, a to aj počas jej uchovávania podľa odseku 2.

48. Podľa § 455 ods. 1 OZ, za bezdôvodné obohatenie sa nepovažuje, ak bolo prijaté plnenie premlčaného dlhu alebo dlhu neplatného len pre nedostatok formy.

Späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie sumy 228.365,00 eur titulom SSU žalobcu v 1. rade

49. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca v 1. rade zobral svoju žalobu v časti o zaplatenie sumy 228.365,00 eur titulom SSU späť, pričom žalovaný a intervenient nesúhlasili so späťvzatím žaloby, bolo podľa § 146 ods. 1 CSP potrebné posúdiť danosť existencie vážnych dôvodov nesúhlasu, pre ktoré súd konanie nezastaví.

50. Žalobca v 1. rade zobral žalobu čiastočne späť z dôvodu, že v tejto časti došlo k zániku uplatneného nároku splnením. Zaplatenie sumy zodpovedajúcej nároku na SSU v uplatnenej výške 228.365,00 eur zo strany žalovaného a intervenienta na účet právneho zástupcu žalobcu v 1. rade nebolo v konaní sporné. Ako vyplýva z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 16Ek/284/2020 zo dňa 14.08.2020, žalovaný navrhol prebiehajúce exekučné konanie zastaviť z dôvodu, že pred začatím exekúcie sumu istiny dobrovoľne uhradil žalobcovi v 1. rade na účet jeho právneho zástupcu. Z uvedeného vyplýva, že nárok žalobcu na náhradu SSU zanikol dobrovoľným splnením, pričom neskoršie tvrdenie žalovaného a intervenienta o nedobrovoľnom plnení súd vyhodnotil ako účelové. Súd tiež poukazuje na § 444 ods. 1 CSP, podľa ktorého dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd sa preto nestotožnil s názorom žalovaného a intervenienta, že v prípade podaného dovolania neexistoval právny nástroj, ako odložiť vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v časti priznaného nároku na SSU. Nepodanie takéhoto návrhu len potvrdzuje dobrovoľnosť plnenia v prospech žalobcu v 1. rade.

51. Ak by súd konanie v späťvzatej časti nezastavil a pokračoval by v konaní o tomto nároku, po zistení zániku záväzku splnením, by žalobu v tejto časti zamietol, teda nepristúpil by k riešeniu otázky premlčania brániacej v priznaní predmetného nároku. Preto žalovaným a intervenientom tvrdenú potrebu vyriešenia sporných otázok nepovažoval súd za danú. Ak žalovaný zastáva názor o neexistencii dôvodu plnenia bez rozhodnutia súdu, tak súd sa s týmto názorom nestotožňuje. Ako vyplynulo z dokazovania a je v tomto rozhodnutí odôvodnené, nárok žalobcu v 1. rade na náhradu SSU vo výške 228.365,00 eur existoval, jeho prípadnému priznaniu, v prípade ak by nedošlo k dobrovoľnému splneniu, by zo strany súdu bránil iba právny záver o jeho premlčaní, keďže v konaní bola vznesená námietka premlčania. Ak je nárok premlčaný, neznamená to že neexistuje, len ho podľa § 100 OZ nemožno priznať. Zastaveniu konania nebráni ani skutková a právna spätosť s obsahom vykonaného dokazovania ku všetkým žalobným nárokom.

52. Keďže zo strany žalovaného a intervenienta bola celkovo na účet právneho zástupcu žalobcu v 1. rade zaplatená suma 228.365,00 eur, ktorá zodpovedá svojou výškou uplatnenému nároku žalobcu v 1. rade na náhradu SSU, pričom k úhrade tejto sumy došlo tromi platbami v dňoch 12.02.2020, 17.02.2020 a 20.02.2020 potom, ako bol tento nárok priznaný Krajským súdom v Trnave dňa 29.10.2019, je tvrdenie žalovaného o nespárovateľnosti sumy 228.365,00 eur s konkrétny nárokom taktiež účelové a podľa súdu je uhradená suma jednoznačne spárovateľná s nárokom žalovaného v 1. rade na náhradu SSU.

53. Ak žalovaný odkazuje na názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/81/2010 zo dňa 29.04.2011, tento je všeobecný a hovorí o tom, že dôvody, pre ktoré súd konanie pre späťvzatie žaloby nezastaví, nemusia byť len právne, ale aj závažné etické, morálne, ekonomické a iné motívy závažného charakteru, ktoré žalovaný ani intervenient v predmetnej veci netvrdili a neboli zistené ani zo strany súdu.

54. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/8/2013 zo dňa 27.03.2014 vyplýva názor, že žalovaný nesie dôkazné bremeno existencie vážneho dôvodu, pre ktorý súd konanie nezastaví. Existenciu takého dôvodu však žalovaný v konaní nepreukázal.

55. V prípade nálezu Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3065/11 zo dňa 10.04.2012 sa nejedná o totožný prípad, keďže v tu prejednávanej veci bol dobrovoľne splnený existujúci nárok, priznaniu ktorého bránilo vyriešenie otázky premlčania. V tam prejednávanej veci súdy nedospeli k záveru o existencii uplatneného nároku.

56. Súd uvádza, že v predmetnom konaní bola preukázaná zodpovednosť žalovaného za spôsobenú škodu, škoda na zdraví žalobcu v 1. rade nebola sporná, bola tiež preukázaná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu v 1. rade (bližšie vysvetlenie v odsekoch 58 - 73 tohto odôvodnenia). Priznaniu nároku na náhradu SSU žalobcovi v 1. rade bránilo iba vysporiadanie sa s otázkou jeho premlčania. Aj keby súd dospel k záveru o premlčaní nároku na náhradu SSU, neznamenalo by to, že subjektívne právo žalobcu v 1. rade zaniklo. Dlžník má vždy možnosť aj po uplynutí premlčacej doby dobrovoľne dlh splniť, pretože aj vtedy plní právne existujúci dlh, pričom v dôsledku takéhoto plnenia v súlade s § 455 ods. 1 OZ, nedochádza na strane veriteľa k vzniku bezdôvodného obohatenia.

57. Vzhľadom na uvedené, keďže žalovaný a intervenient uspokojili právne existujúci nárok žalobcu v 1. rade, ktorý nárok podľa § 559 ods. 1 OZ zanikol splnením, nepovažoval súd ich dôvody nesúhlasu s čiastočným späťvzatím žaloby za vážne a preto konanie tak ako je uvedené vo výroku I. zastavil.

Zodpovednosť žalovaného za poškodenie zdravia žalobcu v 1. rade.

58. Právna zodpovednosť v zdravotníctve sa vyznačuje niektorými špecifikami. Hoci samotná právna úprava zodpovednosti je obsiahnutá v ustanoveniach OZ, na niektoré otázky, ktorých naplnenie je predpokladom pre vznik zodpovednosti, je potrebné hľadať odpoveď v ustanoveniach iných úprav (najmä upravujúcich povinnosti zdravotníckych pracovníkov). V prípade zodpovednosti podľa § 420 OZ ide o všeobecnú zodpovednosť. Predpokladom tejto zodpovednosti je porušenie právnej povinnosti, za ktorú pri medicínskej zodpovednosti vo všeobecnosti treba považovať porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že ide o zodpovednosť za zavinenie. V prípade poskytovania zdravotníckej starostlivosti prichádza do úvahy aj všeobecná zodpovednosť toho, kto túto starostlivosť poskytuje. K vzniku zodpovednosti dochádza vtedy, ak osoba poskytujúca túto zdravotnú starostlivosť ju neposkytla v súlade s požiadavkami vyplývajúci z citovaného ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., teda či jeho postup pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti je možné označiť ako postup „lege artis“.

59. Tento výraz používaný v medicíne v podstate znamená súladnosť postupu pri poskytovaní zdravotných služieb spôsobom predpokladaným ustanoveniami § 4 ods. 3 citovaného zákona, a teda znamená, že postup „lege artis“ je spôsob liečenia, prevencie a diagnostiky, súladný s najvyšším stupňom vedeckého poznania a praxe, pritom o tom, či určitý odborný výkon zodpovedá týmto požiadavkám, teda či bol alebo nebol vykonaný „lege artis“, rozhodujú predovšetkým dve najčastejšie okolnosti: 1./ musí ísť o odborne uznaný overený a osvedčený medicínsky postup, ktorého účinnosť a dôvodnosť sa všeobecne alebo aspoň v prevažne miere akceptuje, 2./ zákrok je v súlade so súčasným stavom vedy s dosiahnutou najvyššou úrovňou teoretických a praktických poznatkov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti. Pre vhodnú interpretáciu tohto pojmu je veľmi významné práve kumulatívne spojenie oboch uvedených podmienok. Pokiaľ nejde o konanie, ktoré spĺňa náležitosti úkonu „lege artis“ hovoríme o ňom ako o konaní „ non lege artis“.

60. Ustanovenie § 415 OZ vyjadruje všeobecnú prevenčnú povinnosť, ktorá sa vzťahuje na všetkých účastníkov občianskoprávnych vzťahov a vzťahuje sa samozrejme aj na toho, komu riziko vzniku

škody hrozí. Ide o záväznú právnu povinnosť každého dodržiavať nielen povinnosti uložené právnymi predpismi a povinnosti prevzaté zmluvne, ale - aj bez konkrétne stanoveného pravidla správania - počínať si natoľko obozretne, aby konaním alebo opomenutím konania nevznikla škoda iným ani jemu samému. Takto stanovená generálna prevencia je súčasťou občianskoprávneho zodpovednostného systému. Ustanovenie § 415 OZ nemá len preventívne výchovnú povahu. Povinnosť vyslovená týmto ustanovením je pre každého z účastníkov občianskoprávnych vzťahov záväznou právnou povinnosťou určitým spôsobom sa správať. Preto jej nedodržanie predstavuje porušenie. Toto ustanovenie je súčasne vyjadrením všeobecnej zásady ochrany dobrých mravov v občianskoprávnych vzťahoch spočívajúce v tom, že sa účastníci občianskoprávnych vzťahov majú správať vždy tak, aby nespôsobili škodu na zdraví, majetku, právach iného, prírode či životnom prostredí. Všetky pravidlá správania sa v najrôznejších situáciách nemôžu byť ustanovené či podrobne upravené právnymi predpismi. Ustanovenie § 415 ukladá preto povinnosť každému postupovať vzhľadom na konkrétne okolnosti tak, aby nedal príčinu k vzniku škody na zdraví, na majetku a na iných hodnotách. Správať sa v rozpore s touto povinnosťou znamená správať sa protiprávne. Ustanovenie § 415 OZ ale nezakladá samostatnú skutkovú podstatu zodpovednosti za škodu, ale porušenie tejto povinnosti (namiesto porušenia konkrétnej zákonnej alebo zmluvnej povinnosti) predstavuje porušenie, ktoré - ak je príčinou vzniku škody - znamená vznik zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ. Pre vznik právnej zodpovednosti je potrebné naplnenie predpokladov zodpovednosti, ktorými sú: 1. protiprávne konanie alebo opomenutie, teda porušenie povinnosti zdravotníckeho pracovníka uloženej zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom, 2. škodlivý následok, zvyčajne ide o spôsobenie ujmy na zdraví, v niektorých prípadoch postačuje len ohrozenie právom chráneného záujmu, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním alebo opomenutím a škodlivým následkom.

61. K prvému predpokladu vzniku zodpovednosti súd uvádza, že § 4 ods. 3 veta druhá zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, definuje správne poskytnutie zdravotnej starostlivosti tak, že sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby, s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Tak ako zo zisteného skutkového stavu vyplýva, žalovaný opomenul, teda nemonitoroval stav plodu dostatočne, a to napriek tomu, že v období 03.10.2012 disponoval všetkými prostriedkami, ktoré mu umožňovali správne poskytovať zdravotnú starostlivosť pri pôrode. Vzhľadom na uvedené súd zastáva názor o naplnení prvého predpokladu vzniku zodpovednosti žalovaného.

62. K druhému predpokladu vzniku zodpovednosti súd uvádza, že v konaní nebolo sporné, že došlo k ujme na zdraví žalobcu v 1. rade, preto sa k nemu nebude bližšie vyjadrovať.

63. K tretiemu predpokladu vzniku zodpovednosti súd uvádza, že príčinná súvislosť musí existovať medzi protiprávnym konaním a existujúcou škodou. Bez tejto príčinnej súvislosti nemožno robiť subjekt, ktorý sa dopustil protiprávneho konania zodpovedným za škodu a uložiť mu povinnosť k jej náhrade. Pri skúmaní existencie faktickej kauzality je potrebné odpovedať na otázku, či by škodlivý následok (škoda) nastal bez určitého protiprávneho konania (alebo opomenutia) škodcu. Po zistení, že medzi protiprávnym konaním škodcu a škodlivým následkom existuje vzťah faktickej kauzality, je treba ďalej za pomoci teórie adekvátnej príčinnej súvislosti vyhodnotiť, či medzi nimi existuje aj kauzalita právna. Táto teória nie je postavená na jednoduchom porovnaní vzájomných vzťahov určitých javov vonkajšieho sveta ale na pravdepodobnostnom princípe vychádzajúcom zo všeobecnej skúsenosti a predvídateľnosti následkov. V tomto zmysle je potom právna kauzalita daná, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym následkom protiprávneho konania škodcu. Samotná škoda teda musí byť predvídateľná, teda musí byť v ľudských silách predvídať, že určité konanie môže vyvolať daný škodlivý následok. Nie je pritom potrebné, aby vznik určitej škody bol predvídateľný pre konkrétneho konajúceho - škodcu ale postačuje, ak pre optimálneho pozorovateľa nie je vznik určitej škody vysoko nepravdepodobný. Príčinná súvislosť medzi dvoma javmi je taký vzťah, keď prvý jav je príčinou druhého a druhý následkom prvého. Druhý jav v prípade existujúcej príčinnej súvislosti by nemohol nastať bez prvého. O vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide vtedy, ak je medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevznikne. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (por.

rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28.10.2010, sp. zn. 3Cdo/130/2010). Príčinou vzniku škody môže byť len tá okolnosť, ktorá škodu spôsobila a bez nej by škodlivý následok nenastal. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je potrebné skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčiny škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť v danom prípade. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale postačuje, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o odškodnenie ktorého ide, a to o príčinu hlavnú, dôležitú, podstatnú a značnú (por. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 03.02.2015, sp. zn. 25Cdo/1222/2012).

64. Jednou z oblastí, kde tieto problémy vystupujú zvlášť do popredia, sú tzv. medicínsko-právne spory, ktoré sú charakteristické svojou skutkovou zložitosťou prejavujúcou sa predovšetkým súbehom viacerých príčin spôsobilých privodiť daný následok alebo výrazným časovým obdobím medzi príčinou a následkom, čo významne sťažuje dôkaznú situáciu, prípadne tým, že úroveň aktuálneho stavu poznania v danom čase neumožňuje spoľahlivo objasniť tvrdený kauzálny priebeh, nedokonalosťou postupov pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti alebo samotnou povahou biologických procesov (porovnaj napr. A., O. - A., T.. Kauzalita v civilním právu se zaměřením na medicínskoprávní spory. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2016. s. 180). Charakteristickou črtou týchto vzťahov, ktorá v priebehu súdneho konania mnohokrát zohráva rozhodujúcu úlohu je aj to, že medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia a pacientom je výrazná informačná asymetria v neprospech pacienta. Práve informačná nerovnomernosť medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia na jednej strane a jeho pacientom na strane druhej a s tým spojená odborná znalosť zdravotníckeho zariadenia a spôsobilosť vnímať udalosti spojené s poskytovaním zdravotníckych služieb lepšie alebo o ich priebehu zistiť viac a tiež jeho spôsobilosť preventívne alebo následne zabezpečiť o tom dôkazné prostriedky sú tými okolnosťami, ktoré ho stavajú do výhodnejšieho procesného postavenia v prípade sporu vo vzťahu k pacientovi, ktorý takéto možnosti spravidla nemá. V prípade, ak má za takejto situácie poškodený pacient, ako slabšia strana v priebehu súdneho konania dokázať príčinnú súvislosť medzi určitými právne relevantnými javmi, má v priebehu dokazovania pred sebou pomerne náročnú úlohu, ktorá hraničí v mnohých prípadoch s jej faktickou realizovateľnosťou. Práve objektívne limity spojené s dokazovaním kauzálnej súvislosti, ako aj slabšie postavenie poškodeného pacienta sú tými skutočnosťami, ktoré v rámci štandardného dôkazného sylogizmu vedú v mnohých prípadoch k nespravodlivým výsledkom, pretože neadekvátna náročnosť unesenia dôkazného bremena o príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom škody zo strany pacienta je v prípade uplatňovania zásady „všetko alebo nič“ aj spravidla príčinou jeho neúspechu v spore. Takéto riešenie sa javí byť nespravodlivé najmä v prípadoch, keď pre pravdivosť skutkových tvrdení žalobcu hovorí vysoká miera ich pravdepodobnosti.

65. Uvedené tézy je potrebné úzko vnímať aj z pohľadu ústredných funkcií zodpovednosti sa škodu, ktorou je funkcia preventívna a reparačná. Z pohľadu naplnenia týchto funkcií zodpovednostného práva požiadavka stopercentnej miery dôkazu pre účely unesenia dôkazného bremena poškodenému ukladá, aby pod procesnou sankciou neúspechu v spore tvrdil a preukázal kauzalitu s absolútnou istotou, čo je vzhľadom na už uvedené cieľ, ktorý je nereálny a v zásade objektívne nesplniteľný. Dôsledkom takto chápanej a aplikovanej miery dôkazu o tvrdenej kauzalite je potom situácia, ktorá bráni aj realizácii hmotného práva tým, že na jednej strane žalovanému poskytuje neadekvátnu výhodu v súdnom konaní a na strane druhej neodôvodnene poškodzuje žalobcu, čo je zároveň v rozpore aj s princípmi procesného práva. V medicínsko-právnych sporoch nie je v mnohých prípadoch z už uvedených dôvodov možné jednoznačne určiť skutočnú príčinu vzniku škodlivého následku, ale túto možno stanoviť len s určitou mierou jej pravdepodobnosti. V týchto prípadoch je nutné vziať do úvahy aj ďalšie prvky, na ktorých je vybudovaný systém zodpovednostného práva, a zohľadniť ich v kontexte objektívnej kauzálnej neistoty a vzájomnom nerovnocennom postavení tak, aby výsledok zodpovedal princípom, na ktorých je zodpovednosť za ujmu/škodu postavená. V tejto situácii ide v zásade o vyvažovanie dvoch proti sebe stojacich záujmov, a to práva poškodeného na jeho odškodnenie a na druhej strane záujem na tom, aby povinnosť na náhradu škody zaťažovala iba toho, kto škodu skutočne spôsobil alebo ju mohol svojím konaním odvrátiť. Neistota vo vzťahu k príčinnej súvislosti musí byť preto spravodlivo rozdelená, pričom, ako uvádza František Štajgr, požiadavka spravodlivého vyváženia faktickej nerovnosti sporových strán je v zásade naplnená v prípade, ak je v pochybnostiach rozhodnuté v prospech toho, komu vznikla ujma (porovnaj Dr. František Štajgr. Důkazní břemeno v civilním soudním sporu, Praha, 1931. s. 114). Sumarizujúc uvedené možno konštatovať, že požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár (zdravotnícke zariadenie) a pacient (klient), je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narúša spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami

tým, že nereflektuje objektívne limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti, a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má z už uvedených dôvodov „navrch“ zdravotnícke zariadenie, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie ich uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, ktorým je rovnosť jeho strán.

66. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatuje, že zásada rovnosti účastníkov konania je súčasťou práva na spravodlivé konanie. Pod pojmom rovnosti účastníkov konania je potrebné rozumieť rovnosť ich príležitostí. To znamená, že každej procesnej strane by mala byť daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej protistrana. Podľa ESĽP sa rovnosťou zbraní rozumie požiadavka, aby každá zo strán konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku vzhľadom na protistranu podstatným spôsobom neznevýhodňujú. Cieľom zásady rovnosti zbraní je dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Pod takto definovanú rovnosť strán spadá nielen realizácia ich oprávnení, ale aj otázky dôkazného bremena. V ústavnoprávnej rovine potom platí, že súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj zásada rovnosti zbraní, čo v civilnom súdnom konaní zahŕňa tiež rovnosť dôkazných bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprimerané, pretože v opačnom prípade nemožno konanie ako celok považovať za spravodlivé. Obdobne aj ESĽP v rozsudku č. 34976/05 vydanom vo veci Metalco Bt. proti Maďarsku z 01.02.02011 dospel k záveru, že uloženie nesplniteľného dôkazného bremena na jednu stranu civilného sporu je porušením zásady rovnosti zbraní. Právo na rovnosť účastníkov konania teda vyžaduje, aby dôkazné bremeno kladené na jedného účastníka konania nebolo neprimerané, čo vychádza zo všeobecnej požiadavky na dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Z uvedeného možno urobiť záver, podľa ktorého ak je miera procesnoprávneho poznania vyžadovaná na preukázanie príčinnej súvislosti medzi právne relevantnými javmi zo strany žalobcu ako slabšej strany sporu zjavne neprimerane vysoká a nezohľadňujúca faktickú nerovnosť strán sporu, tak v dôsledku toho je aj dôkazné bremeno kladené na túto stranu zjavne neprimerané, čo potom vylučuje aj akúkoľvek zmysluplnú úvahu o možnosti jeho „unesenia“, čím dochádza k porušeniu práva na rovnosť strán ako jedného z komponentov práva na spravodlivé súdne konanie.“

67. Ako uviedol vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 1919/08 zo dňa 12.08.2008 Ústavný súd ČR, požiadavka na stopercentné preukázanie objektívnej príčinnej súvislosti sa javí ako nereálna, nedosiahnuteľná a neudržateľná. Určovať v lekárskych postupoch jednoduchý vzťah príčiny a následku je samo o sebe veľmi ťažké. Samotný zásah lekára vlastne mení prirodzený beh vecí v ľudskom tele, zasahuje do komplexných vzťahov príčin a následkov. Aj v prípade aktívneho konania lekára, ktorý zvolí určitý liečebný postup, je veľmi ťažké, dokonca vylúčené stanoviť, či tento postup bol nad všetku rozumnú pochybnosť jedinou možnou príčinou následku, ktorý nastal. O to ťažšie je to v prípadoch opomenutia, keď lekár nezvolí postup, ktorý na základe súčasných a dostupných znalostí lekárstva zvoliť mohol a mal. Preukázať, že práve a len toto opomenutie tvorí so škodlivým následkom ničím nenarušený vzťah, je v podstate nemožné. V súvislosti s tým, čo uviedol Ústavný súd ČR možno len zhrnúť, že s ohľadom na obmedzené schopnosti lekárskej vedy rozpoznať presný priebeh reťazca príčin a následkov, ktorý sa odohráva v ľudskom tele v krátkom časovom rozpätí je nanajvýš ťažké, ak nie úplne nemožné, aby bol podaný dôkaz, ktorý stopercentne preukazuje príčinnú súvislosť. Príčinnosť je v biologických procesoch vlastne vždy len väčšia alebo menšia pravdepodobnosť /H., J., Z., J. Súdne rozhodovanie medicínsko-právnych sporov. Bratislava: Právnický inštitút Ministerstva spravodlivosti SR, 1993./. V konkrétnom odôvodnenom prípade je teda potrebné využiť princíp voľného hodnotenia dôkazov a to tak, že sa zmierni požadovaná miera dôkazu na preukázanie príčinnej súvislosti a požadovaná miera presvedčivosti dôkazu sa posúdi podľa toho, aký dôkaz možno v danej situácii vôbec predložiť. V prípade, kedy nie je možné zistiť pravdu, je potrebné usilovať o zistenie maximálnej pravdepodobnosti a potom konať podľa nej, ako by to bola pravda /Knapp, V. Teorie práva.Praha: C.H.Beck, 1995./. Vnútorné presvedčenie sudcu o správnosti určitej okolnosti musí byť založené na starostlivom zvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne. Presvedčenie sudcu tak musí byť odôvodnené objektívnymi skutočnosťami, ktoré súd zistí a majú byť ich logickým dôsledkom.

68. K otázke preukazovania príčinnej súvislosti v medicínsko-právnych sporoch sa podrobne vyjadril aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 716/2016 z 24.10.2017, v ktorom okrem iného uviedol: „príčinná súvislosť predstavuje základný konštrukčný prvok zodpovednostnej skutkovej podstaty, na

ktorom je vybudovaný systém súkromnoprávnej zodpovednosti za škodu, a ktorej preukázanie v súdnom konaní je jedným z predpokladov úspešného uplatňovania zodpovednostných nárokov žalobcu proti žalovanému. Skutočnosť, že dotknutá hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna úprava normatívne nevymedzuje pojem, podstatu, ako aj rozhodujúcu mieru dôkazu o existencii príčinnej súvislosti medzi príčinou a jej následkom, tak hľadanie odpovedí na tieto otázky je primárne úlohou aplikácie práva prejavujúcej sa v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci. Určenie príčinnej súvislosti tak nielen z tohto hľadiska predstavuje v procese dokazovania pomerne náročnú úlohu, ktorá z pohľadu základnej procesnej konštrukcie, na ktorej je vybudovaný systém sporového konania, zaťažuje žalobcu. Z odôvodenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že príčinnú súvislosť medzi skúmanými javmi, z ktorých jeden jav (príčina) vyvoláva ten druhý (následok), možno z procesného hľadiska považovať za preukázanú vtedy, ak je kauzálna väzba medzi nimi jednoznačne preukázaná, pričom iba pravdepodobnosť o jej existencii nestačí. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že z hľadiska dokazovania v súdnom konaní je určenie miery procesnoprávneho poznania rozhodujúcich skutočností stupňom absolútnej istoty pomerne náročnou úlohou, pretože optikou procesného práva je každý dôkaz o tvrdenej skutočnosti v zásade len dôkazom jej pravdepodobnosti. Z povahy problémov súvisiacich so zmyslovým spoznávaním minulých javov nie je spravidla nikdy možné stopercentne potvrdiť existenciu alebo priebeh určitého skutkového deja, ktorý sa už odohral, a preto určitá miera neistoty bude skoro vždy v priebehu jeho dokazovania prítomná. Z uvedeného potom a contrario vyplýva, že absolútna istota nepripúšťajúca žiadne ani teoretické pochybnosti o inom priebehu udalostí nemôže byť v zásade ako miera dôkazu požadovaná, ak takáto požiadavka zároveň stavia stranu zaťaženú dôkazným bremenom do objektívne neprekonateľných dôkazných problémov. Uvedené platí o to viac, že kauzalita medzi skúmanými javmi určitého skutkového deja predstavuje taký jeho prvok, ktorý v zásade nie je ani zmyslovo, ani bezprostredne a objektívne pozorovateľný, a preto jeho prítomnosť možno spravidla predpokladať iba na základe určitého kvantitatívneho stupňa pravdepodobnosti, a to obvykle na základe predchádzajúcich skúseností založených na ustálenom priebehu rozhodujúcich dejov. V tejto súvislosti je potrebné ďalej uviesť, že problematika spoznávania minulých javov, najmä príčinnej súvislosti, sa prenáša do procesnej roviny najmä v tom, že základným východiskom pri uvažovaní o rozložení dôkazného bremena medzi strany sporu je pravidlo, podľa ktorého ten, kto tvrdí, ten aj dokazuje (affirmanti incumbit probatio), čo v sporovom súdnom konaní, pokiaľ ide o otázku preukázania príčinnej súvislosti, zaťažuje žalobcu. Ako správne A. Winterová uvádza, v skutkovo a právne zložitých sporoch je tento základný sylogizmus spravidla nepostačujúci aj preto, že spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov vyžaduje, aby bola zohľadnená skutočnosť, že mnohokrát nie je v možnostiach strany, ktorá určitú skutočnosť tvrdí, tiež svoje tvrdenia dokázať (porovnaj prof. JUDr. Alena Winterová, CSc., a kolektív. Civilní právo procesní. 6. aktualizované vydání. Praha : Linde, 2011. s. 252).

69. Ako vyplýva zo zisteného skutkového stavu, žalovaný pri príjme pacientky - žalobkyne v 2. rade dňa 03.10.2012 v prvej dobe pôrodnej nedostatočne monitoroval plod, keď ozvy plodu boli sledované veľmi zriedkavo, čo v priebehu I. doby pôrodnej nie je sledovanie a monitoring lege artis. CTG záznam bol zaznamenaný v I. dobe pôrodnej len jedenkrát od 12:38 hod. do 13:05 hod. (jeho kópia v poskytnutej dokumentácii chýba) .. a ďalší, ktorý bol zaznamenaný na konci I. doby pôrodnej o 16:50 hod., svedčí o hypoxii plodu a to všetko napriek tomu, že v podmienkach žalovaného boli tieto vyšetrenia ľahko dostupné, čím žalovaný neodhalil intrauterinnu hypoxiu, ktorej by mohol inak včas zabrániť zvolením iného medicínskeho postupu (včasný pôrod). Počas vedenia pôrodu došlo k pochybeniu zo strany žalovaného, pretože niekedy v dobe medzi 13:05 hod. a 16:50 hod. došlo k intrauterinnej hypoxii plodu, ktorá bola evidentná na CTG zázname v čase o 16:50 hod. a pre intrauterinnú hypoxiu svedčil aj stav novorodenca po pôrode. Tým, že sa žalobkyňa v 2. rade nedostatočne monitorovala, neboli príznaky hroziacej intrauterínnej hypoxie zistené včas a pôrod nebol ukončený urýchlene skôr, pričom bolo možné hypoxiu plodu u žalobkyne v 2. rade odhaliť včas.

70. Na základe uvedených skutočností dospel súd k presvedčeniu, že medzi protiprávnym konaním žalovaného, ktorý zdravotnú starostlivosť pri vedení pôrodu neposkytol lege artis a poškodením zdravia žalobcu v 1. rade je príčinná súvislosť. Všetky skutočnosti, ktoré boli v spore preukázané svedčia tomu, že to bol práve nesprávny spôsob vedenia pôrodu žalovaným, ktorý vystavil žalobcu v 1. rade intrauterinnej hypoxii počas pôrodu, čo viedlo k ťažkému poškodeniu jeho zdravia. Bez tohto opomenutia žalovaného by k poškodeniu zdravia žalobcu v 1.rade nebolo došlo, teda, že medzi konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu v 1. rade existuje vzťah faktickej kauzality. Zároveň je tu podľa presvedčenia súdu medzi konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu v 1. rade aj vzťah právnej kauzality, keď podľa všeobecnej povahy obvyklého chodu vecí a skúseností je poškodenie

zdravia žalobcu v 1. rade adekvátnym následkom protiprávneho konania žalovaného, ktorý nesprávnym spôsobom vedenia pôrodu vystavil žalobcu v 1. rade intrauterinnej hypoxii počas pôrodu.

71. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti je podľa § 415 OZ rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé (mohli) zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví a živote žalobcu v 1. rade, k čomu nedošlo, pretože jeho zdravotný stav bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovaného a neeliminované riziko sa naplnilo ťažkým poškodením zdravia žalobcu v 1. rade. Podľa § 415 OZ je každý povinný zachovávať vždy taký stupeň pozornosti, ktorý vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii možno po ňom požadovať a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/618/2001). Preto nevykonaním riadneho monitorovania plodu v I. dobe pôrodnej ohľadom možného ohrozenia plodu hypoxiou, (t.j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovaným správne) nedošlo k včasnému diagnostikovaniu intrauterinnej hypoxie u žalobcu v 1. rade a realizácii včasného pôrodu a tak zamedzeniu rizika ťažkého poškodenia jeho zdravia, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti.

72. Matematické vyjadrenie predpokladu šance na narodenie dieťaťa bez poškodenia zdravia a teda presné kvantifikovanie teórie pravdepodobnosti bolo v danom prípade objektívne vylúčené práve z dôvodu, že žalovaný porušil základnú povinnosť riadne monitorovať plod počas I. doby pôrodnej. Ak by žalovaný vykonal riadne monitorovanie plodu počas I. doby pôrodnej a zistil by včas hypoxiu plodu a následne včas vykonal pôrod, mohol by preukázať, že aj napriek postupu lege artis pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti nemohol zabrániť poškodeniu zdravia žalobcu v 1. rade, čo však v žiadnom prípade nemožno pripísať na ťarchu žalobcov a v prospech žalovaného.

73. Po žalovanom (v rukách ktorého je život pacienta, ktorý má zachrániť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť zodpovednosť. O nároku žalobcu v 1. rade na náhradu SSU súd nerozhodoval, keďže žaloba bola v tejto časti vzatá späť.

Nemajetková ujma žalobcov

74. Ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na nich vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. Nemajetkovou ujmou v zmysle § 13 ods. 2 OZ je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (pozri § 16 OZ) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (pozri § 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 OZ) je pokúsiť sa poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia). Záver, že rámec špeciálnej úpravy odškodnenia ujmy na zdraví fyzickej osoby zahŕňa v sebe aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i práva na súkromný a rodinný život, nemá oporu v platnej právnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví (Najvyšší súd SR R1/2015).

75. Z ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. jednoznačnej vyplýva, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti (§ 9 zákona č. 437/2004 Z.z.), zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 10 zákona č. 437/2004 Z.z.), ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia (príloha 1. zákona č. 437/2004 Z.z.) nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby.

76. Ako uviedol Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 (právna veta), „Generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 OZ bola prispôsobená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 01.01.1992, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie. Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori“, (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením. Výlučné oprávnenie nakladať počas celého života v medziach určených právnym poriadkom s jednotlivými stránkami svojej osobnosti patrí fyzickej osobe, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nezdediteľné (netvoria predmet dedičstva), sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich, majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzii. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) OZ upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiace sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza OZ v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. ESĽP v rozsudku z 21.06.1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“ Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.“

77. Rozhodovacia činnosť súdov by o otázkach nemajetkovej ujmy mala pôsobiť preventívno-sankčne a mala sa tak stať nástrojom špeciálnej a generálnej prevencie, čo by vyžadovalo, aby sa rozhodovalo o sankcii s dostatočnou dôraznosťou a primeranosťou i z tohto pohľadu. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je možné zhrnúť, že pokiaľ je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv zodpovednosťou objektívneho charakteru (zodpovednosť daná bez ohľadu na zavinenie), je práve otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relutárnej satisfakcie podľa § 13 ods. 3 OZ zásadným spôsobom spoluurčujúca. Pri hodnotení zavinenia je preto potrebné hrubú nedbanlivosť alebo dokonca sériu takýchto hrubých nedbanlivostí pôvodcu neoprávneného zásahu hodnotiť podstatne prísnejšie a takýto zásah by sa mal prejaviť i vo výške stanovenej relutárnej satisfakcie. Inak povedané, potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššia miera zavinenia je vždy neoprávnenosťou zásahu do osobnostných práv zosilnená.

78. V prejednávanej veci bolo potrebné prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade sa jednalo o pôvodcu zásahu, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti,

nemocnica, teda miesto, kam pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že zamestnanci - lekári sú dostatočne kvalifikovaný a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale i hlboko ľudský a v súlade s lekárskou etikou. Žalovaný sa dopustil zásahu, ktorým trvalo a vážne poškodil zdravie žalobcu v 1. rade. Spôsobil mu ujmu, ktorá je neodstrániteľná, nie je možné ju napraviť, odčiniť je ju možné iba poskytnutím primeranej satisfakcie.

79. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia „statusu obete" podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil ESĽP v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 06.03.2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade L. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 09.10.2007 sťažnosť č. 7205/02. ESĽP uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch. Nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. E. X., PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmách a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva, Bulletin SAK 1-2/2015). Ústavný súd ČR konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14), a to nielen v obdobných, ale i v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť.

80. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľného uváženia súdu. Prisúdená výška náhrady síce nesmie byť pre zodpovedný subjekt likvidačná, avšak musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život, spôsobený hrubou nedbalosťou svojich zamestnancov predchádzať, a to obzvlášť v situácii, že sa jedná o zdravotnícke zariadenie. Súd pri určený výšky zadosťučinenia vychádza z úplne zisteného skutkového stavu a opiera sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Keďže pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné sa zaoberať aj rozhodnutiami v obdobných veciach, súd vychádzal z nasledujúcich rozhodnutí: Rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/88/2009 z 10.10.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 z 02.10.2013, ktorým bol pacientovi, ktorý zostal v bdelej kóme, priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,00 eur a každému z rodičov 90.000,00 eur. Rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 9C/58/2017 z 07.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/94/2020 z 24.03.2021, ktorým bol pacientovi, ktorý trpí závažnou formou hypoxicko - ischemickej encefalopatie s postihnutím mozgového kmeňa, detskou mozgovou obrnou, epilepsiou, Westa a Ohtaharovým syndrómom, poruchami spánku, zraku a sluchu, mikrocefáliou, absenciou sacieho a prehĺtacieho reflexu, spasticitou a hypertóniou, celkovou imobilitou s flekčným držaním končatín a trvalo zavedeným PEG a tracheostómiou, priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,00 eur a každému z rodičov 80.000,00 eur.

Nárok žalobcu v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy

81. Pokiaľ ide teda o posúdenie otázky, či zavinením žalovaného postupom non lege artis, pri ktorom došlo k trvalému, ťažkému a nenapraviteľnému poškodeniu zdravia žalobcu v 1. rade žalovaný protiprávne zasiahol tiež do jeho osobnostných práv na súkromie a rodinný život, má súd za to, že sa tak bezpochyby stalo. Vzhľadom na závažnosť zásahu a s prihliadnutím na okolnosti prípadu, tu dokonca došlo k porušeniu práva na súkromie a rodinný život v značnej miere aj s nárokom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch bez ohľadu na to, či žalobcovi v 1. rade bol priznaný nárok na náhradu SSU. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy súd vychádzal z dvoch kritérií: závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za akých došlo k neoprávnenému zásahu.

82. Závažnosť vzniknutej ujmy bola v konaní dostatočne preukázaná a nebola ani sporná. U žalobcu v 1. rade sa jedná o mimoriadne intenzívnu a súčasne nezvratnú ujmu na zdraví, je absolútne a trvalo ochudobnený o sféru rozvíjania medziľudských vzťahov, o poznávanie života a jeho krás, vnímania každodennej radosti z bytia ako aj vnímania starostí; v dôsledku jeho zdravotného stavu nikdy nezažije rozvíjanie sociálnych interakcií a nebude môcť rozvíjať svoje vedomosti a zručnosti a byť začlenený do bežného života. Pravdepodobne nikdy nezažije citové puto s iným človekom a nespozná lásku svojich rodičov. Od narodenia je hendikepovaný v oblasti mobility, komunikácie, ako aj sebaobsluhy.

Trpí detskou mozgovou obrnou - kvadruparetická forma, čo je forma s postihnutím hlavy, trupu, oboch horných i dolných končatín, je nevidiaci a nepočujúcu, prijíma potravu prostredníctvom sondy PEG, má najhorší druh epilepsie - Westov syndróm. Je pripútaný na lôžku a jeho okolitým svetom sú pre neho jeho rodičia a neustále absolvovanie rehabilitácií a vyšetrení; je plne odkázaný na starostlivosť inej osoby. Jeho darčekmi sú stimulačné, rehabilitačné a kompenzačné pomôcky. Nie je schopný vyjadriť svoje pocity, či bolesť, ktorá je jeho okoliu skrytá. Nemôže samostatne vykonávať úkony bežnej hygieny, obliecť sa, pripravovať si stravu a prijímať ju prirodzeným spôsobom. Prijíma len rozmixovanú tekutú stravu, a to striekačkou cez hadičku priamo do žalúdka. Je nevidiaci a nepočujúci. Poškodenie jeho zdravia je tak fatálne, že u neho možno hovoriť o tzv. sociálnej smrti.

83. Za rovnako závažné súd hodnotí aj okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. Pôvodcom zásahu je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, nemocnica, teda miesto, kam pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátna starostlivosť. V konaní nebolo sporné, že K.. S. Š. ako zodpovedná zdravotnícka pracovníčka žalovaného bol odsúdená za spáchanie obdobného skutku z novembra až decembra 2009, jednalo sa teda o skutok, ktorý predchádzal skutku, ktorým došlo k poškodeniu zdravia žalobcu v 1. rade. Bolo preto potrebné pri rozhodovaní o výške satisfakcie zohľadniť, že v prípade žalovaného sa nejedná o prvý neoprávnený zásah.

84. Berúc do úvahy mimoriadne intenzívnu ujmu na zdraví žalobcu v 1. rade, závažnosť okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do jeho zdravia, obdobie uplynuté od podania žaloby (10 rokov), mal súd za to, že primeranou náhradou, ktorá by mu mohla poskytnúť primerané zadosťučinenie a zmiernenie zásahov do jeho osobnostných práv, je suma 120.000,00 eur. Pri určení tejto výšky súd zohľadnil rozhodovaciu prax súdov (viď. odsek 80 odôvodnenia). Zohľadnil tiež skutočnosť, že životná úroveň v našej krajine sa od obdobia, kedy bolo súdmi rozhodované v porovnávaných veciach, zvýšila, ako aj že priznaná výška nebude pre žalovaného likvidačná, keďže je poistený. Do úvahy vzal aj skutočnosť, že na gynekologicko-pôrodníckom oddelení žalovaného došlo pred tu súdeným skutkom už viac krát k obdobným pochybeniam, pričom bol aj prípad s následkom smrti novorodenca. Žalovaný teda neprijal opatrenia smerujúce k predchádzaniu pochybení uvedeného oddelenia. Súdu je zrejmé, že hodnota ľudského života a zdravia je nevyčísliteľná. Preto nie je možné ani vyčísliť nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla na zdraví žalobcu v 1. rade. Je možné iba poskytnúť mu určitú satisfakciu, resp. zadosťučinenie, ktoré iba sčasti dokáže zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu, nedokáže ju však reparovať v celom rozsahu, pretože to je nemožné.

Nárok žalobcov v 2. a 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy

85. Zásah do osobnostných práv žalobcov v 2. a 3. rade ako rodičov žalobcu v 1. rade bol taktiež mimoriadne závažný a naďalej pretrváva. Súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že ujma na zdraví žalobcu v 1. rade bola veľmi nečakaná vzhľadom na to, že u žalobkyne v 2. rade sa počas tehotenstva nevyskytli žiadne vážne komplikácie a neboli žiadne indikácie, že by sa mal žalobca v 1. rade narodiť so zdravotným postihnutím. Rodičia žalobcu v 1. rade od jeho narodenia prežívali nekonečný strach, úzkosť, zmätenosť, beznádej, žiaľ, nevedeli čo ich bude čakať, čo bude. Behom niekoľkých minút sa im zmenil od základov celý život, rozplynuli sa ich sny, plány, radosť. Všetko sa zmenilo na plač a zúfalstvo. Na situáciu neboli pripravení, nikto im nepomohol, neporadil, všetko sa museli naučiť robiť sami. Žalobcovi v 1. rade odsávajú hlieny, kŕmia ho cez PEG, nevedia rozoznať jeho rozpoloženie, keďže neplače, nemá mimiku. Rozhovory rodičov sa zameriavajú iba na syna, ako mu pomôcť, čo ešte urobiť, čo bude, čo malo a mohlo byť. Neustále je potrebná návšteva lekárov. Vzniknutá situácia poznačila celú rodinu, nemajú žiadny život, žiadne spoločné ani spoločenské kontakty. Nikdy nebudú ako normálna rodina s dieťaťom. Nevedia sa s ním pohrať, zobrať ho na bicykel, na pieskovisko, kúpalisko, nikde. Sú finančne na dne, minuli úspory, snažia sa využívať a žiadať podporu občianskych združení na kúpu pomôcok pre svojho syna. Svoj čas prispôsobujú výhradne synovi, keďže jeho stav im nedovoľuje si robiť vlastný program. Momentálne je u žalobcu v 1. rade potvrdená predčasná puberta, v dôsledku čoho sa mu zhoršili epileptické záchvaty. Dochádza u neho k sekrécii z bradaviek. Má zhoršené dýchanie, pretože mu nestíhajú odsávať hlieny, z toho dôvodu sa mu zvýšil počet infekcii dýchacích ciest. Medzičasom narástol do výšky, z ktorého dôvodu sa mu zhoršila skolióza. Sondu PEG má vyvedenú na pravej strane, preto sa na túto stranu krčí, v dôsledku čoho mu vytŕča rebro na ľavej strane. Podľa záverov vyšetrenia v D. je žalobca v 1. rade iba vo vegetatívnom stave, fungujú mu orgány, nefunguje mozog, je teda v bdelej kóme. Bola mu odporučená paliatívna starostlivosť, keďže jeho stav sa bude iba zhoršovať. Vyžaduje starostlivosť 24/7, stará sa o neho výlučne žalobkyňa v 2. rade, žalobca v 3. rade sa vzdal

zamestnania stará sa o domácnosť. Za posledných 9 rokov žalobcovia v 2. a 3. rade zostarli, vládzu oveľa menej, keďže je potrebné žalobcovi v 1. rade odsávať hlieny žalobkyňa v 2. rade spáva 2 - 3 hodiny denne. Nemajú žiadny manželský život. Situácia spôsobila aj to, že si netrúfajú splodiť ďalšie dieťa. Syna nemôžu nechať so starými rodičmi, keďže títo sa o neho nedokážu postarať. Situáciu nezvládajú, ich vzájomný vzťah sa zhoršil. Súkromný život rodiny sa tak úplne zmenil a zostal v ňom už len nepatrný priestor pre záľuby, oddych a ostatné voľnočasové aktivity. Z tohto uhla pohľadu potom súd posudzoval aj výšku peňažnej satisfakcie, pričom nepovažoval za správne robiť pri odškodňovaní medzi rodičmi rozdiely, keďže žalobca v 1. rade žije spolu s oboma rodičmi, ktorí si rozdelili úlohy pri starostlivosti o neho a domácnosť. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, zohľadňujúc aj závažnosť zásahu a okolnosti prípadu, za primerané zadosťučinenie súd považuje sumu 100.000,00 eur pre každého rodiča.

86. Výška, ktorú súd určil, je vyvodená z nepredstaviteľnej beznádeje, ktorú musia v dôsledku poškodenia zdravia ich maloletého syna žalobcovia v 2. a 3. rade znášať od jeho narodenia, pričom tento následok je o to horší, že ho musia vnímať denne a bez prognózy zlepšenia stavu ich syna. Bolesť, ktorú musia rodičia pociťovať, sa nemôže ani časom zmierniť, lebo dennodenne majú pred sebou milovaného syna, ktorý ich nevníma, ktorého musia kŕmiť, kúpať, prebaľovať, s ktorým sa rozprávajú, ale vedia, že im nemôže odpovedať, pričom mali všetky predpoklady prežiť plnohodnotný život. Zásah do ich práv je nenapraviteľný, veľmi citlivý a duševne hlboký a to z dôvodu, že stratili možnosť žiť v harmonicky usporiadanej rodine, došlo u nich k narušeniu možnosti plnohodnotne sa zapájať do verejného života. Celý život žalobcov v 2. a 3. rade bude determinovaný predovšetkým potrebami syna.

87. Je všeobecne známe, že od doby priznania nemajetkovej ujmy porovnávanými rozhodnutiami sa životná úroveň v krajine zvýšila, došlo k inflácii, v dôsledku ktorej v dnešnej dobe možno za tam priznané nároky zaobstarať menej statkov. Z uvedeného dôvodu súd výšku nárokov priznaných porovnávanými rozhodnutiami považoval pre súčasnosť za nedostatočnú. Súd tiež zohľadnil, že predmetné konanie sa vedie od 03.10.2014, teda skoro 10 rokov. V súvislosti s povahou uplatneného nároku súd túto dobu považuje za neprimerane dlhú, a vzhľadom na zdravotný stav žalobcu v 1. rade vznikali rodine aj zvýšené výdavky.

88. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti súd dospel k záveru, že suma 120.000,00 eur pre žalobcu v 1. rade, suma 100.000,00 eur pre žalobkyňu v 2. rade a suma 100.000,00 eur pre žalobcu v 3. rade titulom nemajetkovej ujmy je súladná s doterajšou rozhodovacou praxou súdov, je primeraná a spravodlivá, preto súd tieto nároky priznal v uvedených výškach.

89. Vo zvyšnej časti súd žalobu o nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy ako nedôvodnú zamietol.

90. Ďalšie argumenty strán sporu súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa s nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových stranám (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a pod.). Preto na ostatnú argumentáciu strán sporu súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

91. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

92. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

93. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

94. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

95. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

96. V prípade nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP, keď dospel k záveru, zastavenie konania v časti nároku žalobcu v 1. rade na náhradu SSU zavinili žalovaný a intervenient, keď po podaní žaloby dobrovoľne uspokojili predmetný nárok. V danom prípade nemožno žalobcu v 1. rade považovať za subjekt zaviňujúci zastavenie konania, keďže v prípade, ak by trval na prejednaní tohto nároku, pristúpil by súd k zamietnutiu žaloby v tejto časti z dôvodu zániku nároku splnením. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nemožno ich totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcov preto v predmetnej veci bolo nevyhnutné považovať za plne procesne úspešných, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Na základe uvedeného, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100%, avšak iba z prisúdenej sumy. Rovnaký názor bol vyjadrený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/97/2018 zo dňa 23.10.2018, na ktoré poukazoval sám žalovaný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.